

Kuntien vastuulajit tutuiksi postikorttein

Postikortit, joissa kykkii haisukonna (*Bufo calamita*), nuokkuu ahokylmänkukka (*Pulsatilla pratensis*) tai liittää isohaarahaukka (*Milvus milvus*), ovat esimerkkejä korteista, jotka kaikki Tanskan kunnanjohtajat vastaanottivat 1. tammikuuta 2007. Silloinen Tanskan ympäristöministeri Connie Hedegaard lähetti uudenvuoden kortin maan kaikille kunnanjohtajille. Jokaiselle kunnalle nimettiin vastuulajiksi jokin kunnan alueella esiintyvä uhanalainen laji. Postikorttikampanjan ideana oli muistuttaa Tanskan uusia suurkuntia niiden vastuusta huolehtia luonnosta ja sen uhanalaisten lajien suojelusta.

Erityinen uudenvuoden tervehdys kunnanjohtajille

Tanskan vuoden 2006 kuntauudistuksessa lakkautettiin läänit 1. tammikuuta 2007 alkaen ja vastuu uhanalaisista lajeista siirtyi kunnille. Muistutukseksi kuntien uudesta vastuusta päätti Tanskan ympäristöministeriö toteuttaa erilaisen tiedotuskampanjan. Yhteistyössä muun muassa Tanskan ympäristötutkimuslaitoksen, metsä- ja luontohallituksen ja ornitologisen yhdistyksen kanssa etsittiin kunkin kunnan alueelta yksi uhanalainen kasvi- tai eläinlaji. Postikortit lähetettiin kaikkien kunnanjohtajien lisäksi paikalliselle lehdistölle. Kampanja painotti lisäksi maan velvoitetta pysäyttää luonnon monimuotoisuuden väheneminen vuoteen 2010 mennessä ja sen jälkeen. Postikorteilla viitattiin myös kansainväliseen Countdown 2010-hankkeeseen, jossa tiedotetaan 2010-tavoitteista.

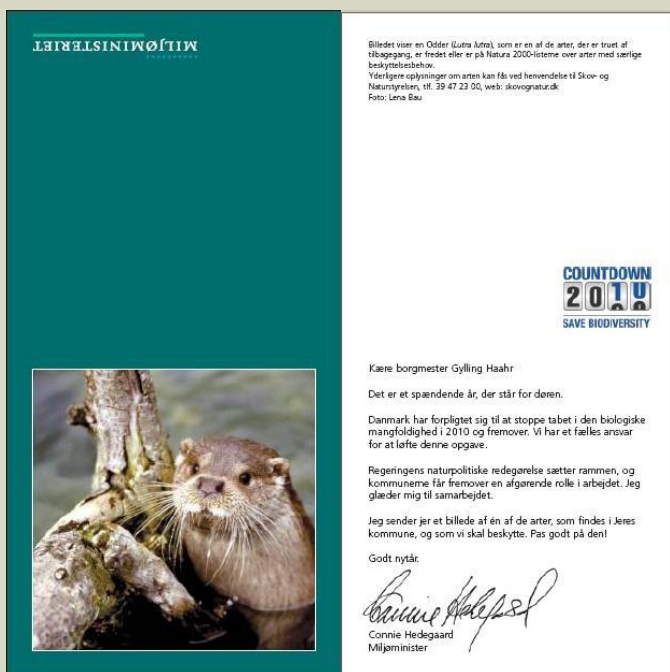
Uudenlainen kampanja

Postikorttikampanjan tavoitteena oli saada kunnanjohtajien ja kuntien huomio siihen, että heille on siirtynyt vastuu luonnon suojelusta. Tarkoituksena oli myös lisätä tietoa uhanalaisista kasvi- ja eläinlajeista. Ideana oli, että kun valitaan yksi vastuulaji kullekin kunnalle, tulee lajien uhanalaisuus kuntien päättäjille konkreettiseksi ja silminnähtäväksi. Annettaessa vastuu paikalliselle viran-omaiselle muistutetaan kuntien uudesta vastuualueesta, mutta myös lisätään paikallista kiinnostusta asiaan. Yhden valitun vastuulajin nimeäminen lisää toivottavasti myös kiinnostusta muita kunnan alueella esiintyviä harvinaisia lajeja ja niiden elinympäristöjä kohtaan.

Miehenkämmekekä on rauhoitettu orkidea ja Tanskan Odderin kunnan vastuulaji.

Kuva: Henrik Pyndt Sørensen/Biofoto.

Tanskan Varden kunnan saama postikortti, jossa kerrotaan kunnan alueella elävästä uhanalaisesta saukosta (*Lutra lutra*) ja toivotaan suojeluyhteistyötä hallituksen ja kuntien välillä. Saukkovalokuva: Gunner Høj Christensen, AQUA.

Uudenvuoden tervehdys tuotti nopeasti tuloksia

Odderin kunta Tanskassa vastaanotti ympäristöministeri Connie Hedegaardilta uudenvuoden postikortin, jossa on kuva rauhoitetusta kämmekekästä – miehenkämmekekästä (*Orchis mascula*). Kortissa vaadittiin kuntaa pitämään hyvää huolta lajista alueellaan. Vain kaksi viikkoa myöhemmin saatiin tuloksia. Kunta sai eräältä kuntalaiselta ilmoituksen, että osa tämän harvinaisen orkidean kasvustosta oli vaarassa. Noin 300 miehenkämmekekästä koostuva kasvusto sijaitsi suolla ja omenaviljelmällä, ja oli levinnyt ojan pientareelle. Kunta aikoi raivata ojan. Raivaus tehdään 5–10 vuoden välein ja raivattu materiaali heitetään normaalisti ojan pientareelle, jolla nyt siis kasvoi harvinaista kämmekekää. Kunnan saaman ilmoituksen ansiosta vaihdettiin ojanraivausjätteen sijoituspaikkaa, niin että miehenkämmekekän kasvustoa häiritty.

Tanskassa myönteinen vastaanotto

Postikortit saivat hyvin myönteisen vastaanoton kaikilta Tanskan kunnanjohtajilta ja paikalliselta lehdistöltä kaikissa kunnissa. Paikallislehdet kirjoittivat kampanjasta kahden kuukauden ajan. Monissa kunnissa reagoitiin käynnistämällä erilaisia luonnon monimuotoisuutta parantavia projekteja.

Norjan postikorttikampanja

Norja innostui Tanskan menestyksellisestä postikorttikampanjasta ja seurasi esimerkiksi vuonna 2008. Norjan ympäristöministeri Erik Solheim lähetti postikortin jokaiseen Norjan kuntaan. Kukin 430 kunnan kunnanjohtaja sai yksilöllisen postikortin, jossa kunnanjohtajaa pyydettiin huolehtimaan kyseisestä kuntansa alueella elävästä uhanalaisesta lajista. Ympäristöministeri Erik Solheim käynnisti postikorttikampanjan poseeraamalla televisiolähetyksessä Nesodden kunnassa kunnan vastuulaji rupilisko (*Triturus cristatus*) kädessään. Kampanjan ottivat hyvin vastaan sekä kunnanjohtajat että lehdistö. Media oli erityisen kiinnostunut ja esimerkiksi eräs radiokanava esitteli ohjelmassaan yhden vastuulajeista joka sunnuntai koko vuoden 2008 ajan.

Norjan ympäristöministeri Erik Solheim rupilisko kädessään. Kuva: Trond Folckersahm.

Tulevaisuudessa lisää vastaavia kampanjoita

Suomi, Färsaaret ja Islanti harkitsevat seuraavansa Tanskan ja Norjan menestyksellistä esimerkkiä ja toteuttavat tulevaisuudessa vastaavat kuntatasolle kohdistetut postikorttikampanjat, joilla edesautetaan tiedon leviämistä luonnon monimuotoisuudesta.

Tanska käytti hyvää ideaa uudelleen, kun Tanskan ympäristöministeri Troels Lund Poulsen lähetti tammikuun 2010 alkajaisiksi kunnille uudenvuoden toivon, jossa oli kuvia eri luontotyypeistä, lisätäkseen tietoa uhanalaisista luontotyypeistä.

Lähteet:

By- og Landskabsstyrelsen www.blst.dk
http://www.blst.dk/Biodiversitet/Kommune2010/truede_dyr_planter/
Skov- og Naturstyrelsen www.sns.dk
Danmarks Miljøundersøgelser www.dmu.dk
Direktoratet for naturforvaltning www.dirnat.no www.dirnat.no/kommunearter
Greven kunta, Michael Løgstrup
Ishøjn kunta, Jørgen Johansen
Odderin kunta
Århus Stiftstidende 18. tammikuuta 2007.

Viherkonna. Kuva: Johnny Madsen/Biofoto.

Viherkonna matkaa tulevaisuuteen

Tanskassa viherkonna (*Bufo viridis*) on harvinainen ja esiintyy vain yksittäisissä paikoissa saarilla, kuten Greven kunnassa. Viherkonna on lämpöä vaativa laji ja sen lisääntymislammikoiden on oltava paahteisia ja matalia, jotta niiden kudusta voi kehittyä nuijapäitä ja lopulta viherkonna. Siksi järviruo'on aiheuttama nopea kutulammikoiden umpeenkasvu aiheuttaa suuria ongelmia viherkonnalle. Auttaakseen vastuulajinsa selviytymistä on Greven kunta ryhtynyt yhteistyöhön Strandparken I/S:n ja Tanskan luonnonsuojelu-yhdistyksen kanssa. Seitsemän lammikkoa on raivattu ja neljä uutta on kaivettu vuoden 2007 jälkeen. Tulokset ovat olleet ilmeisiä. Heti seuraavana vuonna oli uudet lammikot asutettu. Vuonna 2009 kuultiin urosten kurnutusta ja havaittiin kutua kahdeksassa yhdestätoista kutulammikosta.

Avosetti rauhoitettiin Tanskassa vuonna 1922. Kuva: Lars Gejl/Biofoto.

Avosetin elinympäristö parantunut

Ishøjn kunta sai uudenvuoden toivotuksessaan kahlaajalinnun avosetin (*Recurvirostra avosetta*) vastuulajikseen. Avosetti elää Strandparkenin rantaniityillä ja pikkusaarilla. Vuonna 2006 pesiviä pareja oli alueella vain kolme. Ishøjn kunta ryhtyi kunnostamaan avosetin elinympäristöä Strandparkenin alueella lajin pelastamiseksi raivaamalla kasvustoja. Saarilla on laidunnettu lampaita ja vuohia niiden avoimina pitämiseksi ja toivotu avosetin asettuvan niille. Vielä on kuitenkin liian aikaista arvioida avosetin tulevaisuutta.